

PRÁVNE SKUTOČNOSTI

TEÓRIA PRÁVNÝCH
ÚKONOV

Právne skutočnosti

- Právna skutočnosť – skutočnosť na ktorú právny poriadok viaže právne následky
- Viaceré delenia (podľa objektívnej povahy, podľa spôsobu ako ich hodnotí právny poriadok)
- Delenie podľa závislosti od správania ľudí:
 - A) právne skutočnosti nezávislé od správania ľudí (napr. plynutie času, smrť, prírodné katastrofy)
 - B) právne skutočnosti závislé od správania ľudí (právne úkony, protiprávne úkony, rozhodnutia štátnych orgánov)

Právny úkon

- Právom dovolený prejav vôle konajúceho zameraný na dosiahnutie určitého ekonomicko-sociálneho cieľa, s ktorým právny poriadok spája právne následky viac či menej v súlade s prejavenu vôle
- ALTERNATÍVNE: prejav súkromnej vôle, s ktorým právny poriadok spája také právne účinky, aby zabezpečovali uskutočňovanie prejavenej vôle
- Pojem právny úkon neznámy v klasickom práve, vytvorený až prirodzenoprávnymi školami rímskeho práva v 18. storočí

Delenia právnych úkonov

- Jednostranné, dvojstranné a viacstranné,
- Majetkové a osobné
- Medzi živými (inter vivos) a pre prípad smrti (mortis causa)
- Odplatné (onerózne) a bezodplatné (lukratívne)
- Kauzálné a abstraktné
- Formálne a neformálne
- Zaväzovacie a scudzovacie (dispozitívne)

Náležitosti právneho úkonu

- 1. osoba konajúceho – spôsobilosť právne konať
- 2. vôľa konajúceho – vôľa, prejav vôle a zhoda medzi vôľou a prejavom vôle
- 3. obsah právneho úkonu – možné, uznané a dovolené

- Obsahové náležitosti – podstatné, prirodzené a vedľajšie
- Vedľajšie – podmienka (condicio), uloženie času (dies), účelové určenie (modus)

Vôľa a prejav vôle

- Vôľa je vnútorný psychický stav konajúceho a ako taká je nepoznateľná – nutný je preto jej prejav
- Vôľa a jej prejav majú byť v súlade

- Nesúlada medzi vôľou a jej prejavom:
 - A) vedomý
 - B) nevedomý

Vedomý nesúlad medzi vôľou a jej prejavom

- 1. simulácia a disimulácia
- 2. prejav zo žartu
- 3. mentálna rezervácia

Nevedomý nesúlad medzi vôľou a jej prejavom

- Je omylom (error)
- Členenie:
 - A) právny umyl a skutkový omyl
 - B) podstatný a nepodstatný omyl
 - C) ospravedlniteľný a neospravedlniteľný omyl
- Podstatný omyl – error in negotio, error in persona, error in corpore, error in quantitate

Omyl v pohnútke

- Je v zásade bez právneho významu
- Významná ak:
 - A) neustanovenie zákonného dedičia v omyle, že už nežije
 - B) pohnútka bola prejavená navonok
 - C) právny úkon bol urobený pod vplyvom donútenia (fyzického alebo psychického)
 - D) právny úkon bol urobený pod vplyvom podvodu

Následky vadnosti právného úkonu

- Rôzne:
- Neúčinnosť právného úkonu
- Odporovateľnosť právného úkonu (psychické donútenie, podvod)

- Vadný právny úkon sa však môže stať bezvadným (právne perfektným) – konvalidácia a konverzia